

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ**

ПРОГРАМА

**фахового іспиту замість ЄФВВ для вступу на навчання
для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі НРК6 та НРК7**

галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»
факультет	Фінансів та обліку
освітні програми	«Діджитал аудит та аналіз» «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі» «Облік і податковий консалтинг» «Фінансова аналітика» «Фінансовий контроль та аудит»

Київ 2025

ВСТУП

Фаховий іспит має комплексний характер і проводиться з базових дисциплін, які формують професійні знання й навички майбутнього магістра.

Фаховий іспит відбувається у вигляді тестування.

Мета тестування – виявлення рівня підготовки вступника, ступінь володіння ним теоретичними та практичними знаннями, професійними вміннями і навичками, здобутими за час навчання на рівні «бакалавр».

Завдання тестування – встановлення та оцінювання результатів (компетенцій) навчання вступників.

Метою програми є забезпечення вступників необхідною інформацією щодо структури і змісту фахового іспиту.

Програма фахового іспиту складається з трьох розділів, що відповідають базовим дисциплінам:

1. Бухгалтерський облік.
2. Податкова система.
3. Економічний аналіз.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Розділ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Сутність бухгалтерського обліку та його функції. Господарський облік. Мета, функції та види бухгалтерського обліку. Облікові вимірники. Користувачі облікової інформації. Регулювання бухгалтерського обліку.

Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати, господарські процеси. Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

Баланс (Звіт про фінансовий стан) і звітність як елементи методу бухгалтерського обліку. Мета складання балансу. Зміст та побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Значення балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на статті балансу. Фінансова звітність як спосіб узагальнення даних бухгалтерського обліку. Основні форми фінансової звітності.

Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку. Поняття рахунку бухгалтерського обліку. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Подвійний запис. Кореспонденція рахунків. Порядок визначення оборотів і сальдо по рахунках. Синтетичні та аналітичні рахунки. Субрахунки. Узагальнення даних поточного обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках. Оборотні відомості по аналітичних рахунках. Класифікація рахунків за економічним змістом та за призначенням і структурою. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку активів,

капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування. Робочий План рахунків підприємства.

Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Сутність документації як елемента методу бухгалтерського обліку. Первинні документи. Вимоги щодо складання первинних документів. Поняття та значення документообігу. Перевірка та опрацювання первинних документів в бухгалтерії.

Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку. Цілі, завдання, види, організація інвентаризації. Інвентаризаційні комісії. Документальне оформлення інвентаризації. Регулювання інвентаризаційних різниць. Оцінка як система вартісного виміру. Сутність калькуляції у обліку.

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Обліковий цикл. Первинний, поточний та узагальнюючий облік. Облікові регістри. Хронологічний, систематичний та комбінований записи. Форми бухгалтерського обліку. Сутність облікової політики підприємства. Форми організації бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік процесу придбання і вибуття необоротних активів. Документальне оформлення операцій з придбання та оцінка основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Відображення операцій з придбання основних засобів та інших необоротних матеріальних активів в системі рахунків бухгалтерського обліку. Облік амортизації (зносу) основних засобів. Облік списання основних засобів. Відображення операцій з придбання нематеріальних активів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік процесу придбання та використання виробничих запасів. Документальне оформлення операцій з придбання виробничих запасів. Оцінка виробничих запасів. Відображення операцій з придбання виробничих запасів в системі рахунків бухгалтерського обліку. Облік використання виробничих запасів.

Бухгалтерський облік процесу виробництва готової продукції. Облік процесу виробництва та визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції. Прямі та непрямі витрати на виробництво продукції. Відображення витрат на виробництво в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік процесу реалізації готової продукції. Поняття фактичної собівартості реалізованої продукції. Дохід від реалізації готової продукції, умови його визнання. Відображення операцій з реалізації готової продукції в системі рахунків бухгалтерського обліку. Визначення фінансових результатів від реалізації готової продукції.

Бухгалтерський облік доходів, витрат та фінансових результатів операційної діяльності підприємства. Класифікація доходів операційної діяльності. Облік доходів основної та іншої операційної діяльності. Класифікація витрат операційної діяльності. Облік адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Загальна методика визначення фінансового результату від операційної діяльності підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1998 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

ОСНОВНИЙ

1. Бухгалтерський облік: підручник / О.В. Фоміна, С.Я. Король, А.П. Шаповалова та ін.; за заг. ред. О.В. Фоміної. – Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. - 224с.
2. Лишиленко О. Бухгалтерський облік: підручник 3-є видання. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. - 630 с.

ДОДАТКОВИЙ

1. Лень В., Гливенко В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика. / Навчальний посібник. – Київ. Центр навчальної літератури, 2018. - 608 с.
2. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. Друге видання, доповн. і переробл. – Київ: Алерта, 2020. - 192 с.

Розділ 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Основи оподаткування. Сутність і суспільне призначення податків. Поняття податку та збору. Функції податків, їх сутність та особливості прояву. Загальнодержавні податки і збори та їх характеристика. Місцеві податки і збори та їх характеристика. Прямі та непрямі податки. Поділ податків за платниками, об'єктами оподаткування, співвідношенням об'єкта і ставки податку. Елементи, що визначаються під час встановлення податків, та їх характеристика. Види систем оподаткування: загальна і спрощена.

Податкова система та податкова політика держави. Податкова система держави: сутність, структура та принципи оподаткування. Завдання, цілі та основні принципи податкової політики в Україні.

Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір. Платники податку на доходи фізичних осіб. Податкові агенти. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування оплати праці. Податкові соціальні пільги: види, порядок застосування. Порядок оподаткування інших доходів фізичних осіб. Суть податкової знижки та порядок її отримання платником податку на доходи фізичних осіб. Звітування та декларування при оподаткуванні доходів фізичних осіб. Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором. Ставки військового збору та порядок його розрахунку.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ставки ЄСВ, особливості їх застосування. Терміни сплати та подання звітності з ЄСВ.

Податок на прибуток підприємства. Сутність та значення податку на прибуток підприємства, його законодавче регулювання. Платники податку на прибуток підприємства: юридичні особи – резиденти, нерезиденти, особливі платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення. Порядок розрахунку податку на прибуток підприємства. Податкові різниці, які враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Амортизація та її вплив на визначення бази оподаткування. Особливості виникнення податкових різниць при формуванні забезпечень (резервів) для відшкодування майбутніх витрат. Податкові різниці, що пов'язані із борговими зобов'язаннями підприємства. Різниці, що виникають при контрольованих операціях. Інші податкові різниці.

Податок на додану вартість. Сутність податку на додану вартість та його платники. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Місце постачання товарів та послуг. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість. База оподаткування та ставки податку на додану вартість. Ставки податку. Операції, що оподатковуються за зниженими ставками. Податкова накладна, реєстр податкових накладних. Податковий кредит. Дата виникнення податкового кредиту та умови його визнання. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Електронне адміністрування ПДВ.

Акцизний податок. Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком. Підакцизні товари. Характеристика видів ставок акцизного податку (адвалерна, специфічна та комбінована ставки). Порядок обчислення акцизного податку з товарів вироблених на митній території України. Особливості обчислення акцизного податку з імпортованих товарів. Використання електронних серверів в акцизному оподаткуванні. Акцизна накладна. Єдиний реєстр акцизних накладних. Строки сплати акцизного податку. Звітність по акцизному податку.

Рентна плата. Склад рентної плати. Рентна плата за користування надрами: види, платники, об'єкт, порядок розрахунку і сплати. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України: платники, об'єкти, ставки, порядок визначення та перерахування його в дохід бюджету. Платники рентної плати за спеціальне використання води, об'єкт, порядок розрахунку та сплати. Платники та об'єкт рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, особливості визначення та сплати. Порядок подання звітності платниками рентної плати.

Екологічний податок. Сутність та значення екологічного податку. Платники, об'єкт, ставка і база оподаткування екологічного податку.

Місцеві податки і збори. Склад місцевих податків та зборів. Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від

земельної ділянки, транспортного податку та земельного податку. Особливості нарахування та сплати податку юридичними та фізичними особами. Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування та строки подачі звітності і сплати туристичного збору.

Спрощена система оподаткування. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування малого підприємництва. Групи платників єдиного податку та їх порівняльна характеристика. Ставки єдиного податку. Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування. Умови і порядок переходу на спрощену систему оподаткування для юридичних осіб.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

ОСНОВНИЙ

1. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Мельничук І.В. Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). – Тернопіль: ЗУНУ, 2023. - 565 с.
2. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2022. - 240 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4667/Podatкова_sustema_Kuz_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Оподаткування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. (у схемах) / Т.М. Остапенко [та ін.]; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Дніпро: ДДУВС, 2022. - 147 с.
4. Податкова система: навч. посіб. / В.Л. Андрущенко, В.О. Осмятченко, Я.О. Ізмайлов, Т.В. Тучак [та ін.]; Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. - 492 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 155).
5. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посіб. – Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. - 324 с. URL: <http://surl.li/hluzi>.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <https://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://tax.gov.ua> - офіційний сайт Державної податкової служби України.

Розділ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Зміст, предмет, об'єкти, функції та завдання економічного аналізу.

Змістові характеристики та цільові спрямування економічного аналізу. Характерні ознаки економічного аналізу. Предмет і об'єкти економічного аналізу, їх класифікація і особливості дослідження. Суб'єкти економічного аналізу. Принципи економічного аналізу. Оціночна, діагностична та пошукова функції економічного аналізу. Цілі та завдання економічного аналізу, їх трансформація в умовах інформаційного суспільства.

Види економічного аналізу. Класифікація видів економічного аналізу та їх характеристика. Просторові види економічного аналізу: макроекономічний та мікроекономічний аналіз, внутрішній та зовнішній аналіз. Часові види

економічного аналізу: стратегічний, оперативний і ретроспективний. Характеристика комплексного економічного аналізу. Управлінський і фінансовий аналіз. Функціонально-вартісний аналіз. Розподіл видів економічного аналізу в залежності від методичних прийомів.

Метод економічного аналізу і його характеристики. Поняття методу економічного аналізу. Класифікація методичних прийомів економічного аналізу. Система аналітичних показників економічного аналізу та їх класифікація. Сутність та класифікація факторів зміни та розвитку економічних явищ і процесів. Детерміноване моделювання, його зміст, завдання та аналітичні можливості. Типи детермінованих факторних моделей. Методи стохастичного моделювання.

Методи та прийоми загального економічного аналізу. Порівняння: цілі, форми, види та їх використання в аналізі. Види групування: аналітичні, структурні та типові. Методи розрахунку середніх та відносних величин. Методи порівняльної комплексної оцінки господарської діяльності: метод сум, метод сум місць, метод геометричної середньої, метод відстані від еталону. Компаративний аналіз господарської діяльності.

Методи та прийоми детермінованого факторного аналізу. Етапи детермінованого факторного аналізу. Сутність і зміст елімінування. Відбір факторів, побудова факторних моделей. Переваги та недоліки застосування методу ланцюгових підстановок, методів абсолютних і відносних різниць. Застосування методу коригуючого коефіцієнта, інтегрального та логарифмічного методу для кількісної оцінки впливу факторів на зміну результативного показника.

Економіко-математичні методи в економічному аналізі. Сутність та класифікація економіко-математичних методів аналізу. Особливості кореляційно-регресійного аналізу. Аналітичні можливості методів оптимальних рішень, їх зміст, класифікація і умови застосування. Економетричні (матричні) методи, методи лінійного та динамічного програмування в економічному аналізі.

Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг. Аналітичне обґрунтування виробничої програми. Визначення беззбитково обсягу виробництва. Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному вираженні. Факторний аналіз виконання виробничої програми. Аналіз виконання плану за обсягами, асортиментом та структурою випущеної продукції. Аналіз якості та конкурентоспроможності продукції.

Аналіз основних засобів та нематеріальних активів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та оцінка їх якісного стану. Аналіз складу та структури основних засобів. Коефіцієнтний аналіз руху основних засобів. Аналіз зносу основних засобів та нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання основних засобів. Факторний аналіз рентабельності та віддачі основних засобів.

Аналіз персоналу та розрахунків з оплати праці підприємства. Аналіз динаміки та структури персоналу організації. Аналіз коефіцієнтів обороту з прийому та звільнення працівників. Аналіз плинності кадрів. Аналіз ефективності використання кадрового потенціалу підприємства.. Методика

аналізу продуктивності праці і її впливу на випуск продукції та прибутковість діяльності. Аналіз динаміки середньої заробітної плати. Аналіз розрахунків з оплати праці: ПДФО, ЄСВ, виплати з тимчасової втрати працездатності.

Аналіз матеріальних оборотних активів суб'єкта господарювання. Аналітичне обґрунтування потреби в матеріальних ресурсах. Розрахунок оптимального розміру замовлення матеріальних запасів. Аналіз ефективності використання матеріалів у виробництві. Аналіз матеріаломісткості, матеріаловіддачі та їх впливу на матеріальні виробничі витрати. Розрахунок впливу факторів на обсяги виробництва продукції та загальні витрати матеріальних ресурсів.

Аналіз витрат підприємства та собівартості продукції (товарів, робіт, послуг). Напрями аналізу виконання кошторису виробничих витрат за елементами, за місцями виникнення витрат, за центрами відповідальності, за об'єктами калькуляції. Аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції. Аналіз витрат на 1 грн. продукції. Аналіз витратомісткості продукції. Аналіз собівартості продукції підприємства.

Аналіз фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз активів підприємства. Завдання та методика аналізу власного і залученого капіталу підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Аналіз ділової активності суб'єкта господарювання. Аналіз ліквідності активів. Оцінка фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Факторний аналіз чистого прибутку підприємства. Аналіз рентабельності фінансово-господарської діяльності та рентабельності активів і капіталу підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ОСНОВНИЙ

1. Косова Т. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник / Т. Косова, П. Сухарев, Л. Ващенко, І. Гречина, Н. Деева. – Київ: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2019. - 528 с.
2. Економічний аналіз: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Н. Ю. Рекова, Є. О. Підгора, В. В. Ровенська, О. В. Латишева, Т. П. Гітіс, І. Ю. Єрфорт, І. І. Смирнова, С. В. Касьянюк. – Краматорськ: ДДМА, 2021. - 200 с.
3. Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посіб. / С.С. Черниш. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. - 312 с.

ДОДАТКОВИЙ

1. Економічний аналіз: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / А. В. Рибчук [та ін.]. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. - 219 с.
2. Парасій-Вергуненко І.М., Назарова К.О., Гордополов В.Ю. Нежива М.О., Безверхий К.В., Негоденко В.С. Управлінський аналіз бізнесу (за видами економічної діяльності): навч. посіб. – К. ЦУЛ. 2024. - 527 с.

КРИТЕРІЇ
оцінювання фахового іспиту замість ЄФВВ
для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі НРК6 та НРК7

1. Загальні положення

Мета фахового іспиту – оцінити відповідність знань, умінь та навичок згідно з вимогами програми фахового іспиту.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет фахового іспиту складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Особи, які отримали менше ніж 100 балів, до наступних випробувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.